

PODSUMOWANIA WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKÓW ROŚLIN W LATACH 2006-2008 ZAGROŻENIA I ODDZIAŁYWANIA

Po analizie formularzy monitoringowych okazało się, że w sumie wykazano 52 różne oddziaływania, zaobserwowane na stanowiskach badanych gatunków roślin. Ponad połowa oddziaływań, bo aż 34 występuje rzadko, gdyż aż 18 z nich wystąpiło tylko na 1 stanowisku, a więc w jakiś sposób są one specyficzne dla siedliska danego gatunku, a 16 na 2-5 stanowisk. Natomiast tylko 12 oddziaływań odnotowano na 10 lub więcej stanowiskach, a więc można uznać, że są one powszechne. Są to: eutrofizacja, ewolucja biocenotyczna, inne naturalne procesy, inwazja, konkurencja, lawina, międzygatunkowe interakcje wśród roślin, pozyskiwanie roślin, szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną, turystyka górską i speleologia i wspinaczka, zanieczyszczenia powietrza, zapadnięcie się terenu –osuwiska.

Nasuwa się wniosek, że zaobserwowane oddziaływania najczęściej mają przyczyny naturalne.

Z oddziaływań antropogenicznych najczęściej pojawia się turystyka, wydeptywanie i zanieczyszczenie powietrza. Istnieje prawdopodobieństwo, że taki rozkład wynika z doboru gatunków do monitoringu pilotażowego, wśród których dominują gatunki górskie. Pewne zafałszowanie obrazu może też wynikać z kwestii sposobu kodowania zaobserwowanych oddziaływań. To samo oddziaływanie np. obecność ścieżek, można zakodować jako turystykę lub wydeptywanie.

Generalnie, różne oddziaływania powtarzają się w przypadku różnych gatunków. Poniżej zestawiono listy gatunków, które podlegają tym samym zagrożeniom.

Oddziaływanie	Liczba stanowisk	Gatunki roślin, których dotyczy
Brak czynników zapylających	4	obuwik pospolity
Drogi, autostrady	2	obuwik pospolity, pszonak pieniński
Erozja	4	elisma wodna, goryczuszka czeska, obuwik pospolity, przytulia sudecka
Eutrofizacja	10	elisma wodna, lipiennik Loesela, obuwik pospolity, skalnica torfowiskowa
Ewolucja biocenotyczna	33	aldrowanda pęcherzykowata, dziewięciśń popłocholistny, dzwonek piłkowany, lipiennik Loesela, obuwik pospolity, skalnica torfowiskowa, sierpik różnolistny
Gospodarka leśna - ogólnie	2	obuwik pospolity
Hodowla ryb, skorupiaków i mięczaków	1	skalnica torfowiskowa
Inne naturalne procesy	31	dziewięciśń popłocholistny, dzwonek karkonoski, dzwonek piłkowany, gnidosz sudecki, lipiennik Loesela, obuwik pospolity, przytulia sudecka, sierpik różnolistny, skalnica torfowiskowa, warzucha polska
Inne rodzaje praktyk rolniczych lub leśnych, nie wymienione powyżej	1	skalnica torfowiskowa
Inne rodzaje sportu i aktywnego	1	aldrowanda pęcherzykowata

PODSUMOWANIA WYNIKÓW MONITORINGU

wypoczynku		
Inne rodzaje zanieczyszczeń lub oddziaływań człowieka	3	pszonak pieniński, sasanka słowacka, sierpik różnolistny
Inwazja gatunku	26	dzwonek karkonoski, elisma wodna, gnidosz sudecki, lipiennik Loesela, obuwik pospolity, przytulia sudecka
Kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów.....)	1	sasanka słowacka
Kompleksy narciarskie	4	dzwonek karkonoski
Konkurencja	36	dzwonek karkonoski, elisma wodna, gnidosz sudecki, goryczuszka czeska, lipiennik Loesela, przytulia sudecka, skalnica torfowiskowa, elisma wodna
Kopalnie odkrywkowe	1	obuwik pospolity
Koszenie / ścinanie	2	dzwonek piłkowany, pszonak pieniński
Lawina	12	dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, przytulia sudecka
Międzygatunkowe interakcje wśród roślin	10	lipiennik Loesela, sierpik różnolistny, skalnica torfowiskowa, warzucha polska
Narciarstwo, w tym poza trasami	1	gnidosz sudecki
Odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	2	obuwik pospolity
Odwadnianie	6	lipiennik Loesela, skalnica torfowiskowa
Pasożytnictwo (rośliny)	2	pszonak pieniński
Plądrowanie stanowisk roślin	6	lipiennik Loesela, obuwik pospolity, przytulia sudecka
Pojazdy zmotoryzowane	1	lipiennik Loesela
Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	1	lipiennik Loesela
Pozyskiwanie / usuwanie roślin - ogólnie	30	dziewięcisił popłocholistny, dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, obuwik pospolity, przytulia sudecka, pszonak pieniński, sasanka słowacka
Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	1	skalnica torfowiskowa
Składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału	1	lipiennik Loesela
Stosowanie pestycydów	1	obuwik pospolity
Szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną	13	dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, warzucha polska
Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	5	dzwonek piłkowany, lipiennik Loesela, obuwik pospolity
Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe	1	lipiennik Loesela
Turystyka górską, wspinaczka, speleologia	23	dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, przytulia sudecka, warzucha tatrzańska
Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych	1	warzucha polska
Usprawniony dostęp do obszaru	1	pszonak pieniński
Wandalizm	2	elisma wodna
Wędkarstwo	2	elisma wodna, lipiennik Loesela
Wycinka lasu	6	aldrowanda pęcherzykowata, obuwik pospolity, pszonak pieniński
Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	6	dzwonek piłkowany, lipiennik Loesela, obuwik pospolity, sasanka słowacka, warzucha polska
Wyschnięcie	5	lipiennik Loesela
Wyschnięcie / nagromadzenie materii organicznej	1	sierpik różnolistny

PODSUMOWANIA WYNIKÓW MONITORINGU

Zabudowa rozproszona	1	obuwik pospolity
Zakwaszenie	7	elisma wodna, lipiennik Loesela, obuwik pospolity, skalnica torfowiskowa
Zalesianie	4	dziewięciślił popłocholistny, goryczuszka czeska
Zanieczyszczenia wód	8	aldrowanda pęcherzykowata, elisma wodna, gnidosz sudecki, lipiennik Loesela, skalnica torfowiskowa
Zanieczyszczenie powietrza	23	dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, przytulia sudecka
Zapadnięcie się terenu, osuwisko	11	dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, przytulia sudecka
Zarzucenie pasterstwa	3	lipiennik Loesela
Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	2	dzwonek karkonoski, elisma wodna
Żeglarstwo	1	aldrowanda pęcherzykowata